

แนวทางการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ: กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ปิยะศิริ อินทะประสงค์ และวิมลสิริ แสงกรด

วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) เป็นรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม การพัฒนาเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงสามารถช่วยเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ของเมือง อันจะส่งผลดีต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมือง และคนที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย เทศบาลนครขอนแก่น มีศักยภาพความพร้อมในเชิงที่ตั้งองค์กรที่สนับสนุนด้านการกีฬา บุคลากรด้านกีฬา เช่น นักกีฬา ผู้ฝึกสอน สถานที่สำหรับการจัดการแข่งขัน รวมถึงบุคคลสำคัญด้านกีฬาระดับประเทศเหล่านี้สามารถส่งเสริมให้เทศบาลนครขอนแก่นสามารถพัฒนาเมืองเป็นเมืองกีฬาได้

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1) วิธีการศึกษาจากเอกสาร 2) วิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกเจาะจง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 9 กลุ่ม รวมทั้งหมด 10 คน ผู้วิจัยกำหนดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในเทศบาลนครขอนแก่น ทั้งภาครัฐ เอกชน และตัวแทนประชาชน

ผลการวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรมและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ องค์กรส่วนบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกผู้แทนราษฎร ภาคเอกชน ในส่วนผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาจังหวัด การวางแผนยุทธศาสตร์ออกแบนโยบายเกี่ยวกับด้านกีฬาหรือสอดคล้องตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติไม่ถูกบรรจุลงในแผนพัฒนาจังหวัด จึงมีข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดตั้งเมืองกีฬาดังนี้ กำหนดนโยบายเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนผลักดันให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวด้านกีฬาอันก่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬา และมีแผนในการพัฒนาเมืองด้านกีฬาในอนาคต

คำสำคัญ: เมืองกีฬา; เทศบาลนครขอนแก่น; แนวทางการพัฒนาเมือง

SPORT CITY ORGANIZATION GUIDELINES FOR TOURISM AND RECREATION: CASE STUDY OF KHON KAEN MUNICIPALITY

Piyasiri Intaprasong, and Wlmonsiri Saengkrod

Faculty College of Local Administration, Khon Kaen University

Abstract

Sport tourism is the pattern of travelling that aims to have contribution to sports activities in different ways both direct and indirect ways. Sports city progress for travelling and recreation will be able to help economic and social development including supports to change the city image which is the advantage of population who live in the society and the people who travel for sport tourism. Khon Kaen Municipality has potential for location - based readiness, organizations that support sports and sports personnel such as athlete, trainer, the venue for holding the sports events, and the national important people about sports. These can promote the Khon Kaen Municipality to be able to improve the city into a sport city.

This study was a qualitative research using a qualitative methodology to collect the data from a group of respondents; 1) study from documents and 2) in - depth interview. The selected total samples were 9 groups, a total of 11 people. The researcher required information from participants within Khon Kaen Municipality both public and private sectors and people's representatives.

The result of the research from the literature review and participants' interviews was found that the City Administrators, Government Agencies, Provincial Administrative Organization, Member of Representatives, and Private Sector, in part of decision-making authoritarian to develop the provincial strategy plan and strategic plan for designing policies about sports or under national sports development plan was not assigned in the provincial development plan. Therefore, the suggestion for establishment of a sports city was to specify the policies for all sectors to participate or support to promote the sport tourism which produced the development guidelines for organizing a sports city and the future city development plan in sports field.

Keywords: Sport City, Khon Kaen Municipality, City Development Guideline

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) เป็นรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างเป็นทางการและจำเป็นทางการ เป็นปัจจัยที่ต้องเดินทางที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาหรือดูกีฬาที่เกี่ยวข้อง (Ross, 2001) การท่องเที่ยวเชิงกีฬามี 3 ประเภท คือ การจัดกิจกรรมทางด้านการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว การร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และการท่องเที่ยววิถีหลากหลายแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกีฬา การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การเดินทางออกจากที่พักอาศัยมีเป้าหมายในการมีส่วนร่วมกิจกรรมกีฬาทั้งทางตรงและทางอ้อม ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การชม / ดูกีฬาในสถานที่จัดการแข่งขัน การเดินทางเยี่ยมชมในสถานที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจเกี่ยวข้องกับกีฬา

ความสัมพันธ์ที่สำคัญระหว่างกีฬากับการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ คือ การเดินทางเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ เพื่อสุขภาพ และการผ่อนคลาย อีกทั้งยังกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งก่อให้เกิดรายได้แก่แหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆ การท่องเที่ยวเชิงกีฬามีส่วนสำคัญต่อด้านวัฒนธรรม เสริมสร้างมรดกของชาติ และจิตวิญญาณของชุมชน ในแง่ของกีฬาประจำถิ่นหรือกีฬาการละเล่นโบราณ เช่น การแข่งเรือ เป็นการส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดการฟื้นฟู และอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี (Ross, 2001) การเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับกีฬา เช่น บุคคล หรือทีมที่ชื่นชอบ หรือเยี่ยมชมสถานที่ที่ชื่นชอบเกี่ยวข้องกับกีฬา เช่น พิพิธภัณฑ์ หอเกียรติยศทางการกีฬา หรือการพบปะกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จหรือมีชื่อเสียงในวงการกีฬา (Gibson, 1998)

รายได้จากการกีฬาทั่วโลก ในปี พ.ศ. 2558 การกีฬาเพื่ออาชีพทั่วโลกสามารถสร้างรายได้ 145 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2558 มีอัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมการกีฬาสูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตของ GDP อีกด้วย คิดเป็นร้อยละ 2.6 ต่อปี ซึ่งค่าบัตรเข้าชมกีฬาเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการกีฬา ในระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2558 พบว่า อุตสาหกรรมการกีฬามีรายได้จากผู้สนับสนุนมีแนวโน้มเติบโตเร็วที่สุด ร้อยละ 5.3 ต่อปี เมื่อเทียบอัตราการเจริญเติบโตจากรายได้ของค่าบัตรเข้าชมกีฬาที่มีเพียงร้อยละ 2.5 ต่อปี (Office of the Permanent Secretary for Tourism and Sports, 2017)

การกีฬาและนันทนาการกีฬาทั่วโลกได้สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (Gross Value Added: GVA) โดยมีอัตราเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2558 ประมาณร้อยละ 2.2 ต่อปี และคิดเป็นร้อยละ 1.24 เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมทั่วโลก (Gross Domestic Product: GDP) แสดงให้เห็นว่าการกีฬาและนันทนาการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของโลกในภาพรวมได้ อุตสาหกรรมการกีฬาโลกสามารถสร้างรายได้รวม 5 – 6 แสนล้านบาท และมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่องประมาณร้อยละ 3.8 ต่อปี รายได้จากการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศไทย ในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในปี 2559 เป็นการท่องเที่ยวที่เข้าถึงกลุ่มบุคคลที่ชื่นชอบกิจกรรมทางด้านกีฬาและแข่งขันกีฬาแบบเชิงท่องเที่ยว อีกทั้งยังกระตุ้นให้เศรษฐกิจในประเทศไทยให้สูงขึ้น สร้างรายได้แบ่งเป็นกิจกรรมกีฬา 1.8 หมื่นล้านบาท รายได้จากการเข้าชมกิจกรรมกีฬา 2.1 หมื่นล้านบาท และรายได้จากการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ 527 ล้านบาท เห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นก่อให้เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันธุรกิจกีฬาต่าง ๆ ภายใน ประเทศ

ตารางที่ 1 รายได้จากท่องเที่ยวเชิงกีฬาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปี 2559 แยกตามประเภทของการท่องเที่ยว

กิจกรรมปี 2559	รายได้ (ล้านบาท)
การจัดการแข่งขันระดับนานาชาติ	527
การเล่นกิจกรรมกีฬา	18,395
การเข้าชมกิจกรรมกีฬา	2,080
รวม	21,003

Note. from "Sports tourism revenue of foreign tourists in 2016" by Office of the Permanent Secretary for Tourism and Sports, 2016, *The tourism economy report*, 2016. p.27

ในจังหวัดขอนแก่น มีกีฬาหลายประเภททั้งกีฬาประเภทเดี่ยวหรือประเภททีม ที่นักกีฬาชาวขอนแก่นเป็นตัวแทนไปสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดและประเทศชาติ เช่น มีบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับโลกในวงการกีฬาไทย นักกีฬาจังหวัดขอนแก่นที่มีชื่อเสียงโดดเด่น คือ สมรักษ์ คำสิงห์ เป็นคนแรกที่สามารถนำเหรียญทองโอลิมปิก นอกจากนี้ ยังมี วิชัย ราชานนท์ นักมวยสากลได้รับเหรียญทองแดงในการแข่งขันมวยสากลสมัครเล่นโอลิมปิก ณ เมืองแอตแลนตา สหรัฐอเมริกา ภาราดร ศรีชาพันธุ์ นักเทนนิส อดีตมือวางลำดับที่ 9 ของโลก เป็นต้น รวมถึงกีฬาระดับสโมสรที่มีในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ สโมสรฟุตบอล (สโมสรขอนแก่นเอฟซี และสโมสรขอนแก่นยูไนเต็ด) และสโมสรวอลเลย์บอล (สโมสรวอลเลย์บอลขอนแก่น และสโมสรไทยเดนมาร์คหนองเรือ) ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการกีฬา จัดอบรมส่งเสริมบุคลากรภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงที่เข้าร่วมอบรม จังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความพร้อมด้านสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก มีความพร้อมในการจัดอบรมขั้นพื้นฐานของชนิดกีฬานั้น ๆ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับผู้เรียน ควบคู่การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศระดับนานาชาติ ส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนมีวินัย คุณธรรม และจริยธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนานักกีฬาเป็นการวางรากฐาน ยกกระดับความรู้ความสามารถให้ได้มาตรฐาน อีกทั้งชาวประชาคมกีฬาและประชาชนทั่วไป ให้ความสำคัญและเกี่ยวข้องกับทางด้านกีฬาจังหวัดขอนแก่น มีศักยภาพสามารถพัฒนาได้ต่อเนื่อง

การพัฒนาเมืองกีฬา เพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ในเมืองนั้น ๆ รวมถึงสามารถช่วยเปลี่ยนภาพลักษณ์ของเมืองให้เป็นเมืองเพื่อสุขภาพและนันทนาการ อันจะส่งผลดีต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองและคนที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงกีฬาด้วย เทศบาลเมืองขอนแก่น ศักยภาพในเชิงที่ตั้งองค์กรที่สนับสนุนด้านการกีฬา บุคลากรด้านกีฬา เช่น นักกีฬา ผู้ฝึกสอน สถานที่สำหรับการจัดการแข่งขันรวมถึงบุคคลสำคัญด้านกีฬาระดับประเทศเหล่านี้สามารถส่งเสริมให้เทศบาลนครขอนแก่นสามารถพัฒนาเมืองเป็นเมืองกีฬาได้ แต่ต้องการแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการกีฬา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการออกนโยบายของผู้บริหารเมือง
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ ของเทศบาลนครขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการทบทวนวรรณกรรม และวิธีการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล แบบเชิงลึกเจาะจง

ประชากร

ประชากร คือ กลุ่มผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมกีฬาในจังหวัดขอนแก่น บุคลากรด้านกีฬาการท่องเที่ยวและกีฬา หรือหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยผลการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 9 กลุ่ม 1) สำนักงานส่วนจังหวัดขอนแก่น 2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 3) เทศบาลนครขอนแก่น 4) การกีฬาส่วนจังหวัดขอนแก่น 5) โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น 6) บุคลากรทางการกีฬา ผู้ฝึกสอน 7) โรงยิมฟิตเนส 8) โรงแรม 9) ที่ทำการพรรคการเมือง รวมทั้งหมด 11 คน ผู้วิจัยกำหนดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในเทศบาลนครขอนแก่นเจาะจงไปยังหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เข้าถึงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเพื่อรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างรวบรวมข้อมูล

ภาครัฐ		
สถานที่	บุคลากร	จำนวน
1. สำนักงานส่วนจังหวัดขอนแก่น	รองผู้ว่าราชการจังหวัด	1 คน
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	1 คน
3. เทศบาลนครขอนแก่น	ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา	1 คน
4. การกีฬาส่วนจังหวัดขอนแก่น	ผู้อำนวยการ	1 คน
5. โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น	ผู้อำนวยการ	1 คน
6. บุคลากรทางการกีฬา ผู้ฝึกสอน	ผู้ฝึกสอนกีฬา	2 คน
ภาคเอกชน		
7. โรงยิมฟิตเนส	ผู้จัดการ	1 คน
8. โรงแรม	ผู้ประกอบการ	1 คน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
9. ที่ทำการพรรคการเมือง	ผู้แทนราษฎร	1 คน

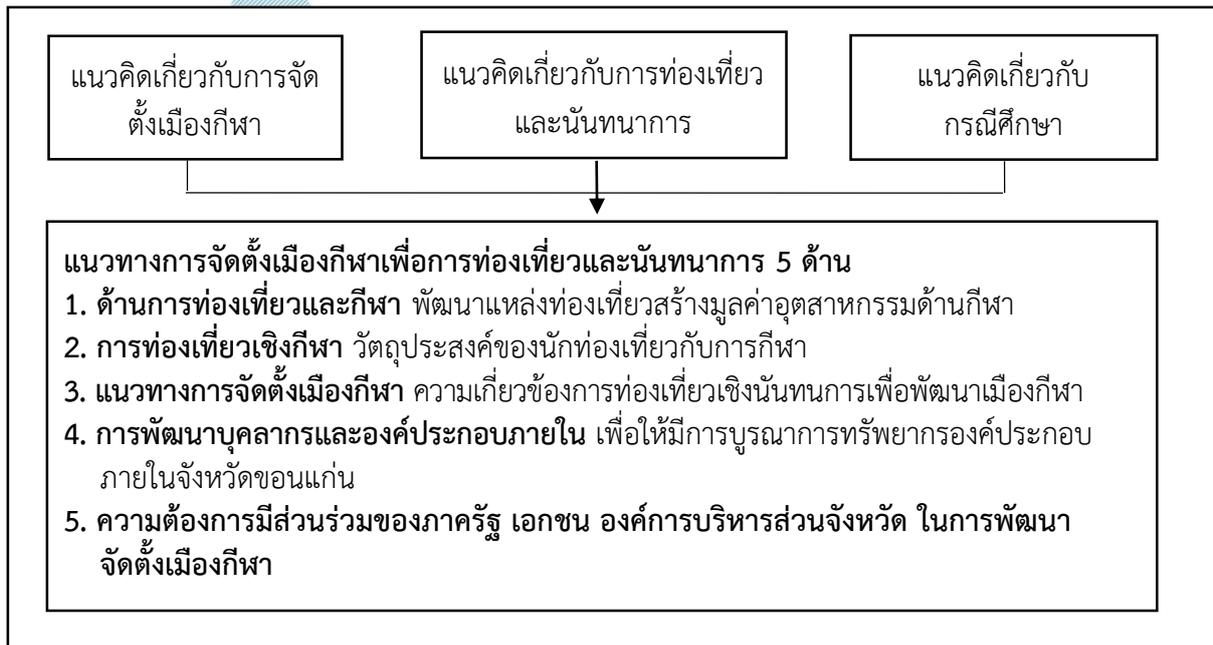
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบการสัมภาษณ์ ใช้ในการเก็บข้อมูลโดยการสนทนาสอบถามปากเปล่า โดยมีการบันทึกข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ มีจุดประสงค์ประเด็นสำคัญในการตั้งคำถามสัมภาษณ์ผู้ให้การสนทนาข้อมูลที่ได้รับทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ แบบสอบถาม 5 ด้าน 1) ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสร้างมูลค่าอุตสาหกรรมด้านกีฬา 2) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา วัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวกับการกีฬา 3) แนวทางการจัดตั้งเมืองกีฬา ความเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการเพื่อพัฒนาเมืองกีฬา 4) การพัฒนาบุคลากรและองค์ประกอบภายใน เพื่อให้มีการบูรณาการทรัพยากรองค์ประกอบภายในจังหวัดขอนแก่น และ 5) ความต้องการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬา

ทฤษฎีเกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาเมืองกีฬา ตามนโยบายในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเมืองและสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น

กรอบแนวคิด



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

กรณีศึกษา

การท่องเที่ยวและเมืองมีความเกี่ยวข้องกันมาตั้งแต่สมัยโบราณที่กีฬาโอลิมปิกถูกจัดขึ้นในสมัยกรีก จนถึงยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันกีฬาหลากหลายประเภทมากขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับโลก เช่น การแข่งขันฟุตบอล FIFA World Cup การแข่งขันเทนนิส Championships Wimbledon เอเชียนเกมส์ เป็นต้น การแข่งขันเหล่านี้ได้รับความสนใจอย่างล้นหลามจากผู้ชมทั้งภูมิภาคและทั่วโลก อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเติบโตอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นในสนามกีฬาของแต่ละเมืองทำให้เกิดการเดินทางของผู้คนระหว่างเมืองต่าง ๆ เป็นปัจจัยในการกระตุ้น และสนับสนุนเศรษฐกิจของทั้งเมืองเจ้าภาพ เมืองระหว่างทาง และเมืองที่อยู่โดยรอบที่ตั้งของสถานที่จัดการแข่งขันก็มีผลต่อการพัฒนา เนื่องจากสนามกีฬาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเมืองจึงทำให้เมืองนั้น ๆ ถูกพัฒนาเมืองในรูปแบบเมืองเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Phakahnun Worapinij, Korbkul Jantarakolica, & Nutworadee Kanittinsuttitong, 2017)

ในบางประเทศนักบริหารเมืองที่เห็นความสำคัญของการออกแบบเมืองให้น่าอยู่ร่วมกับการพัฒนา การกีฬา มีการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือสร้างแนวทางกลยุทธ์ในการพัฒนาเมือง การปรับโครงสร้างของเมืองให้ทันสมัย การจัดพื้นที่ของเมืองกีฬาสามารถผสมผสานการพัฒนาเมืองให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬานันทนาการ ในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ จัดการแข่งขันกีฬาระดับโลกเพื่อผลประโยชน์ในระดับเมืองและระดับประเทศ เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในกรุงโรมประเทศอิตาลี ปี ค.ศ. 1960 ใช้การแข่งขันโอลิมปิกในการพัฒนาเมืองประเทศสหรัฐอเมริกา เมืองอินเดียนแนโพลิส ได้เห็นความสำคัญในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นเขตศูนย์กลางกีฬาและอุตสาหกรรมกีฬา เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในเมือง ยังมีเมืองที่ประสบความสำเร็จกับแนวคิดการพัฒนาเมืองกีฬาในพื้นที่ต่าง ๆ ของโลก เช่น เมืองคาร์ดิฟฟ์ แมนเชสเตอร์ โดฮา และคูไบ ซึ่งได้เป็นเมืองตัวอย่างในการออกแบบโครงสร้างเป็นเมืองกีฬา โดยมีเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาเมืองเพื่อการพักผ่อนและการท่องเที่ยว มาเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเมือง คาร์ดิฟฟ์ และแมนเชสเตอร์

ก็เป็นเมืองที่ใช้ธุรกิจการกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเมือง โดยปรับภูมิทัศน์ฟื้นฟูเมืองให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับกีฬา (Andrew, 2010)

ในภูมิภาคอาเซียน ประเทศสิงคโปร์ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเมืองกีฬา โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมเสริมสร้างวัฒนธรรมการออกกำลังกายตั้งแต่ระดับเยาวชนไปจนถึงการสร้างนักกีฬาอาชีพให้มีศักยภาพระดับโลก สิงคโปร์ได้รับคัดเลือกให้เป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันยูเวนโอลิมปิก ปี ค.ศ. 2010 ที่เป็นการจัดการแข่งขันครั้งแรกของโลก แสดงให้เห็นว่าสิงคโปร์พร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานเมือง สถานที่จัดการแข่งขัน บุคลากร ในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโลก

ในประเทศไทยนั้น ตัวอย่างของการใช้กีฬาในการพัฒนาเมืองมีให้เห็นอย่างชัดเจน คือ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่นอกจะดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยปราสาทหินพนมรุ้งอันเป็นโบราณสถานสำคัญระดับประเทศแล้ว บุรีรัมย์ได้ใช้การกีฬาในการดึงดูดนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจในจังหวัด การจัดตั้งสโมสรฟุตบอล การสร้างสนามฟุตบอลของสโมสรเพื่อจัดการแข่งขันฟุตบอลสโมสร การแข่งขันรถ และมีความพร้อมด้านสถานที่ที่จะรองรับกลุ่มคนที่จะเข้ามาในพื้นที่เมืองที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา เช่น โรงแรมมีจำนวนและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มาชมการแข่งขันต่าง ๆ หรือผู้ที่มาท่องเที่ยวชื่นชมเมือง บุรีรัมย์มีสนามช้างอารีนาของสโมสรฟุตบอลบุรีรัมย์ยูไนเต็ด ออกแบบได้สวยงามจึงทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้มาชมการแข่งขันเป็นจุดสนใจเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีการจัดการแข่งขันกีฬาระดับโลก การแข่งขันโมโตจีพี 2020 และการแข่งขันระดับประเทศอีกมากมายที่จัดขึ้นภายในจังหวัด ปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาเมืองบุรีรัมย์ด้วยการกีฬาประสบความสำเร็จนั้น ประกอบด้วย สามส่วนหลัก คือ การสนับสนุนจากภาครัฐ การลงทุนของภาคเอกชน และการสนับสนุนจากภาคประชาชน จากการสร้างความรู้สึกรักความเป็นเจ้าของสโมสรกีฬา หรือสถานที่ต่าง ๆ ร่วมกันทำให้โครงการพัฒนาเมืองกีฬาเป็นไปอย่างราบรื่น

ขั้นตอนการทดลอง / เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยลงพื้นที่ไปสถานที่หน่วยงาน ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก บันทึกเทป โดยใช้โทรศัพท์เป็นเครื่องบันทึกในการสัมภาษณ์

วิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1) วิธีการศึกษาจากเอกสาร 2) วิธีการสัมภาษณ์

1) วิธีการศึกษาจากเอกสาร

การศึกษาจากเอกสารมีการค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญกับการศึกษาวิจัยฉบับนี้

- 1.1) เอกสารวิชาการ หนังสือ บทความ และข้อมูลที่สืบค้นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในระบบอินเทอร์เน็ต
- 1.2) ระเบียบกฎหมาย รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กระทรวง ประกาศคำสั่ง ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย

- 1.3) ข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย บทความ บทสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ด้วยกรณีศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยมุ่งเน้นวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจงและรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย การจัดเตรียมชุดคำถามการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลและรายละเอียด

แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะจง ประกอบไปด้วยแนวคำถามดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ ทัศนศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยการตั้งคำถามตามกรอบแนวคิด

ส่วนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะทั่วไปให้มีการจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและนันทนาการ ทัศนศึกษา จังหวัดขอนแก่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากด้วยการถอดข้อมูลการบันทึกเสียง จดบันทึก และรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยบันทึกเสียงและเรียบเรียงข้อมูลจำแนกตามหัวข้อประเด็นสำคัญเพื่อให้เข้าใจต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถแยกเป็นประเด็นตามกรอบแนวคิดที่สำคัญ 5 ข้อ ดังนี้

1. ศักยภาพการท่องเที่ยว (ด้านกีฬา)

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด 7 องค์กร และภาคเอกชน ผู้ประกอบการ สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎรพบว่า กรอบแนวคิดด้านศักยภาพการท่องเที่ยว (ด้านกีฬา) ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ยังไม่พบแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น ที่สอดคล้องเกี่ยวข้องกับด้านกีฬาและในความพร้อมของแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดขอนแก่นไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว และไม่เป็นจุดดึงดูดสนใจของประชาชนทั่วไปมากนัก ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีแนวคิดคล้ายกันในการพัฒนาเมืองกีฬา จะช่วยปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของจังหวัดขอนแก่นมีผสมผสานให้เกิดการท่องเที่ยวเที่ยวและกีฬานันทนาการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นสำคัญในการเสริมสร้างกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาทุกระดับ การแข่งขันกีฬาอาชีพในประเทศไทย และการแข่งขันระดับนานาชาติ เป็นต้น โดยขอนแก่นสามารถใช้พื้นที่ว่างที่มีอยู่เดิมปรับปรุงเพื่อสร้างภาพลักษณ์ใหม่ด้านกีฬา เช่น การก่อสร้างสนามกีฬาให้ได้ตามมาตรฐานตามหลักเกณฑ์ สร้างความเป็นเจ้าของร่วมให้กับชาวเมืองคนขอนแก่นได้มีความรู้สึกมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองกีฬา ส่งเสริมกิจกรรมทางกีฬาหรือพัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จัดทำกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬาต่าง ๆ มีความสนใจที่จะดูแลตนเองด้านทางสมรรถภาพทางกายอันจะเป็นผลพลอยได้ที่จะทำให้ประชาชนได้เห็นถึงความสำคัญด้านกีฬามากขึ้น อีกทั้งยังทำให้เป็นจุดสนใจของผู้ที่เข้ามาเข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ในเทศบาลนครขอนแก่น รวมไปถึงการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาภายในจังหวัดขอนแก่น

2. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด 7 องค์กร และภาคเอกชน ผู้ประกอบการ สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎรพบว่า ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน คือ ผู้เกี่ยวข้องกับการออกนโยบาย หรือผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ ทราบถึงประโยชน์ มูลค่ารายได้ทางเศรษฐกิจที่จะเกิดจากกิจกรรมอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ภาครัฐมีการจัดกิจกรรมส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ด้านการแข่งขันกีฬาอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทั้งภายในจังหวัดและในประเทศไทยทราบถึงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในจังหวัด ในภาคเอกชนได้มีการรวมกลุ่มสนับสนุนจัดตั้งสโมสรฟุตบอลประจำจังหวัด 2 สโมสรหลักคือ ขอนแก่น ยูไนเต็ด และขอนแก่น เอฟซี ที่มีฐานกลุ่มผู้สนับสนุนผู้ชมเป็นจำนวนมาก ทั้งในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดใกล้เคียงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยช่วยส่งเสริมกระตุ้นความสนใจของประชาชนให้เข้ามาสนับสนุนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทางบวกในการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่อีกด้วย

3. แนวทางการจัดตั้งเมืองกีฬา

จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจสามารถออกแบบ กำหนดนโยบายในการวางแผนพัฒนาจังหวัด รวมไปถึงสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านกีฬา สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎร ผู้มีส่วนสามารถผลักดันสนับสนุน การจัดตั้งเมืองกีฬาภายในเมืองเทศบาลนครขอนแก่นพบว่า ตามแผนพัฒนาด้านกีฬาที่กำลังจะพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬา ในวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา ทางคณะผู้บริหารได้เข้าร่วมเสนอตัวกับการกีฬาแห่งประเทศไทย การเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 39 และกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 49 ในปี 2565, 2566 เพื่อให้เป็นตามหลักเกณฑ์ของการกีฬาแห่งประเทศไทยได้กำหนดเงื่อนไขการขึ้นเป็นเมืองกีฬา แต่ก็พบปัญหาที่เป็นสาระสำคัญจากหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านกีฬา ในเรื่องของคุณภาพของสนามในการจัด การแข่งขันยังไม่ตรงตามมาตรฐานที่สมาคมสหพันธ์กีฬานานาชาติรับรองที่กำหนดให้ต้องมีสนามกีฬาให้ครบทุกชนิดกีฬาตามข้อกำหนด รวมถึงโครงการปรับปรุงสนามกีฬา ซึ่งทางหน่วยงานภาครัฐโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีงบประมาณไม่เพียงพอ ที่จะจัดสรรมาเพื่อพัฒนาเมืองให้ตรงตามมาตรฐานการจัดตั้งเมืองกีฬาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อีกทั้งความคิดเห็นจากสำนักงานจังหวัดร่วมกับการกีฬาแห่งประเทศไทย ขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ให้ความสำคัญเห็นตรงกันว่ามีแผนการพัฒนาสนามกีฬาให้เกิดเป็นศูนย์กีฬาแห่งชาติขอนแก่นในอนาคต โดยใช้พื้นที่ว่างเปล่าบริเวณพื้นที่แก่งน้ำต่อน ตำบลท่าพระ จังหวัดขอนแก่น พื้นที่กว่า 4,884 ไร่ เริ่มมีการพัฒนาพื้นที่บางส่วนมีการเตรียมด้านก่อสร้างสนามกีฬาทางน้ำ ทางบก ทางอากาศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ กีฬาแห่งชาติ ที่จะถึงในอนาคตจึงให้มีการเตรียมความพร้อมมีแนวทางในการก่อสร้างสนามเพื่อให้สอดคล้องตามข้อกำหนดในการขึ้นเป็นเมืองกีฬา และมีแผน พัฒนาที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์กีฬาแห่งชาติขอนแก่นหรือมหาลัยกีฬาแห่งชาติขอนแก่นให้เกิดการพัฒนาเมืองขึ้นเป็นเมืองกีฬาในอนาคต

4. การพัฒนาบุคลากรและองค์ประกอบภายใน

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด 7 องค์กร และภาคเอกชน ผู้ประกอบการ สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎรพบว่า มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ จังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมในด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬามีผู้ชำนาญการระดับอาชีพ หรือระดับชาติ ทั้งนักกีฬา ผู้ฝึกสอน หรือนักวิทยาศาสตร์การกีฬาหลายภาคส่วนมีการให้ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร โดยการส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการตามที่การกีฬาแห่งประเทศไทย หรือสมาคมกีฬาแต่ละประเภทกีฬาจัดขึ้นมีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพเฉพาะทางด้านกีฬานั้น ๆ เห็นได้ว่าองค์กรทุกหน่วยงานให้ความสำคัญที่จะพัฒนาองค์ความรู้ด้านกีฬาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ศักยภาพของนักกีฬาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และพัฒนาการต่อยอดองค์ความรู้ด้านวิชาการกีฬาหรือด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากให้ความเห็นว่าควรมีการยกระดับสถาบันการศึกษา โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น เข้าสู่มหาวิทยาลัยหรือมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการกีฬาและพัฒนาเมืองกีฬาให้ครบรอบด้านยิ่งขึ้น

5. ความต้องการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬา

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐ ทั้งหมด 7 องค์กร และภาคเอกชน ผู้ประกอบการ สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎรพบว่า การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ให้ความร่วมมือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นเป็นประจำเป็นอย่างดี ในส่วนการพัฒนาเมือง ด้านยุทธศาสตร์แผนการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬายังไม่ปรากฏแนวทางการส่งเสริมนโยบายการจัดตั้งเมืองกีฬา ซึ่งบางหน่วยงานการทำงานปฏิบัติหน้าที่ทำตามกำหนดนโยบายของหน่วยงานตนเองไม่สามารถที่จะพัฒนาด้านพัฒนาเมืองกีฬาได้ จึงทำให้ทุกภาคส่วนไม่มีนโยบาย

หรือแนวทางการนำนโยบายมาปฏิบัติตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติมีให้เห็นเด่นชัดเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบ และส่งเสริมเกี่ยวกับด้านกีฬาแต่ไม่สามารถผลักดันได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากจังหวัดขอนแก่นไม่มีแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนพัฒนาเมืองกีฬาถูกบรรจุลงในแผนพัฒนาจังหวัดจึงไม่มีแนวปฏิบัติที่จะริเริ่มหรือเป็นแนวทางในการผลักดันแนวคิดการจัดตั้งเมืองกีฬาให้เป็นรูปธรรมได้ จากความเห็นในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานไม่สามารถที่จะพัฒนาเมืองกีฬาได้ ต้องให้ผู้มีอำนาจบริหารเมืองในการริเริ่มในการพัฒนาด้านกีฬาและพัฒนาเมืองกีฬาอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการจัดตั้งเมืองกีฬา เพราะการพัฒนาเมืองกีฬาเป็นการก่อสร้างสนามกีฬาหรือปรับปรุงเพื่อปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ จึงต้องมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ให้ผู้บริหารเมืองได้นำนโยบายตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายให้ทุกภาคส่วนไปปฏิบัติรวมถึงความต้องการในการร่วมมือทุกหน่วยงานพร้อมที่จะร่วมงานในการพัฒนาจัดตั้งเมืองกีฬาให้จังหวัดขอนแก่นขึ้นเป็นเมืองกีฬา และพร้อมในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาจังหวัด

อภิปรายผลงานวิจัย

การริเริ่มในการพัฒนาเมืองกีฬา เห็นได้ว่าการขึ้นเป็นเมืองกีฬาต้องใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรฐานการกีฬาแห่งประเทศไทย หรือมาตรฐานสนามกีฬาที่สมาคมสหพันธ์กีฬานานาชาติรับรอง หรือมีการก่อสร้างสนามกีฬาเกิดเป็นภาพลักษณ์ของเมือง ความพร้อมของเมืองทุกในมิติการทำงานและปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการผลักดันการร่วมมืออย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดเป็นเมืองกีฬา พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเป็นเมืองต้นแบบโมเดลด้านกีฬาให้กับภูมิภาคอื่น ๆ สามารถนำแนวทางไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเมือง

ดังนั้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากรอบแนวคิด แนวทางการจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ กรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว (ด้านกีฬา) ยังไม่พบแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่เป็นจุดสนใจของนักท่องเที่ยวมากนัก หากจะให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Weed, 2006) ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นกำลังหลักสำคัญในการสนับสนุน ผลักดันโดยใช้ช่องทางสื่อในการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้สนใจรับรู้ได้มีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ และชมแข่งขันกีฬาทุกระดับหรือเข้าร่วมกิจกรรมหรือได้รับรู้ถึงการส่งเสริมด้านกีฬาเพื่อสุขภาพให้ประชาชนได้เข้าใจเข้าถึงการมีส่วนร่วมด้านกีฬาส่งผลให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศและภายในจังหวัด ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้มีรายได้มีอาชีพเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้มีการวางแผนพัฒนาเมืองหรือการมีแนวทางการจัดตั้งเมืองกีฬา (Rosentraub, 2000) ในส่วนภาครัฐ คณะผู้บริหารเมืองร่วมมือหลายภาคส่วนได้มีการเตรียมข้อมูลเกี่ยวข้องกับด้านกีฬาทั้งหมด ด้านท่องเที่ยวเชิงกีฬา ด้านศักยภาพขอนแก่นพัฒนาเมือง การบริการระบบขนส่งมวลชน การบริการที่พักอาศัย และศักยภาพบุคลากรชำนาญการด้านกีฬา เพื่อเสนอการเป็นเจ้าภาพแข่งขันกีฬาสูงสุดระดับชาติ คือ เยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 39 และกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 49 ในปี 2565, 2566 เป็นเครื่องยืนยันในการเสนอขออนุญาตในการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างสนามกีฬาหรือก่อสร้างศูนย์กลางกีฬาแห่งชาติภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่นเป็นศูนย์กลาง หากผ่านตามหลักเกณฑ์คณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อได้รับคัดเลือกให้จังหวัดขอนแก่น เป็นเจ้าภาพการแข่งขันและผ่านตามหลักเกณฑ์การเป็นเมืองจัดตั้งเมืองกีฬา พร้อมทั้งบูรณาการมีส่วนร่วมการทำงานด้านนโยบายการจัดการบริหารงานการกีฬา ด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว นันทนาการ และการพัฒนาเศรษฐกิจแหล่งอุตสาหกรรมด้านกีฬาสอดคล้องกับแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 ยุทธศาสตร์ที่ 4 (Ministry of Tourism and Sports, 2016) รวมถึงการทำงานทุกภาคส่วน รัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ นักลงทุน ภายในเทศบาลนครขอนแก่นได้เห็นความสำคัญประโยชน์ของด้านกีฬามากขึ้น หากได้รับการพัฒนาส่งเสริมอย่างจริงจังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และความต้องการของทุกภาคส่วน

พร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นเมืองกีฬา โดยนำนโยบายของผู้บริหารเมืองที่เป็นหลักในการกำหนดแผนพัฒนาจังหวัดตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติเพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างเมืองกีฬา

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ จากข้อมูลที่ได้ใช้เป็นกรณีศึกษาได้เห็นถึงแนวทางการขึ้นเป็นเมืองกีฬาในต่างประเทศมีความพร้อมด้านการพัฒนาเมือง ภาครัฐให้ความสำคัญด้านกีฬาได้เห็น มีการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเมือง เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเมือง โครงสร้างขั้นพื้นฐานให้ทันตามทันยุคสมัยให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงนันทนาการเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในเมืองนั้น ๆ และปรับภูมิทัศน์ฟื้นฟูเมือง และกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น เมืองคาร์ดิฟฟ์ และแมนเชสเตอร์ ที่เป็นเมืองที่ใช้ธุรกิจทางด้านกีฬามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเมืองให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและพัฒนากีฬาท่องเที่ยวเชิงกีฬา ส่วนในประเทศไทยที่ใช้ด้านกีฬาในการส่งเสริมอุตสาหกรรมกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ปัจจุบันมี 6 จังหวัด คือ ชลบุรี สุพรรณบุรี บุรีรัมย์ อุดรธานี ศรีสะเกษ และกระบี่ ที่ขึ้นเป็นเมืองกีฬา รวมถึงอีก 3 จังหวัด คือ เชียงราย พัทลุง และภูเก็ต ที่นำด้านกีฬากีฬาการท่องเที่ยววัฒนธรรมและด้านการส่งเสริมกีฬาไทย (กีฬาพื้นบ้าน) ที่ใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเมือง เห็นได้ว่ากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่เป็นหลักกำหนดนโยบายตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติให้ทุกจังหวัดได้นำแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจนเกิดการสร้างรายได้ภายในจังหวัด

ในส่วนขอเทศบาลนครขอนแก่นการออกแบบเมืองหรือการพัฒนาเมืองกีฬา จังหวัดขอนแก่นมีความพร้อมหลากหลายสำคัญของการพัฒนาศักยภาพภายในจังหวัดพร้อมที่จะจัดตั้งเมืองกีฬา (Panom Hongchumpear, & Siwat Sripokangkol, 2020) ควรให้มีมติการประชุมวางแผนดำเนินการไปในทิศทาง การพัฒนาเมืองกีฬาอย่างจริงจังและให้นักการเมืองทุกระดับภายในจังหวัดเป็นตัวแทนประชาชน และนักลงทุน ทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน หากเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะวางแผนพัฒนา และให้ส่วนกลางรัฐบาลหรือสำนักงานส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นเสาหลักในการดำเนินการเสริมสร้าง รวมไปถึงประชาชนชาวขอนแก่นได้มีส่วนร่วมในการออกแบบพัฒนาเมืองกีฬา พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญวิชาการด้านกีฬาและผู้ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเมืองกีฬาได้เข้ามาเสริมสร้างออกแบระดมความคิดเพื่อเสนอแนวทาง การจัดตั้งเมืองกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการให้ทุกภาคส่วนได้เห็นความสำคัญด้านกีฬา และเพิ่มแผนกำหนดนโยบายลงในแผนพัฒนาจังหวัด และในการปฏิบัติหน้าที่ทุกหน่วยงานเข้าใจเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

References

- Andrew Smith. (2010) *The development of sport - city zones and their potential value as tourism resources for urban areas a school of architecture and the built environment, University of Westminster, London, UK.* Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/233079288_The_Development_of_Sports-City_Zones_and_Their_Potential_Value_as_Tourism_Resources_for_Urban_Areas
- Gibson. (1998). *Sport tourism: A critical analysis of research.* Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1441352398700993>

- Mark S. Rosentraub. (2000). *Sports facilities, redevelopment, and the centrality of downtown areas: Observations and lessons from experiences in a rustbelt and sunbelt city*. Retrieved from <https://scholarship.law.marquette.edu/sportslaw/vol10/iss2/7/>
- Mike Weed (2006). *Sports Tourism and the Development of Sports Events*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/242519882_Sports_Tourism_and_the_Development_of_Sports_Events
- Ministry of Tourism and Sports. (2016). *National Cavalry Sports Issue No. 6 (2017 - 2021)*. Bangkok: Printing Company, Veterans General Hospital.
- Office of the Permanent Secretary for Tourism and Sports. (2016). *Sports tourism revenue of foreign tourists in 2016*. The tourism economy report 2016.
- Phakahnun Worapinij, Korbkul Jantarakolica, & Nutworadee Kanittinsuttitong. (2017) *Sports tourism management model and the development of sport tourism in Thailand*. Retrieved from file:///Users/piyasirijavelin/Downloads/SportsTourismManagementModelandthedevelopmentofsporttourisminThailand.pdf
- Phanorm Hongchumpear, & Siwach Sripokangkol. (2020) Study on potentiality in Khon Kaen development toward the sport city. *Journal of local governance and innovation*, 4(1), January – April. 15 – 30.
- Ross, Stephen D. (2001). *Developing Sports Tourism*. National Laboratory for Tourism and Ecommerce. University of Illinois.

Received: January, 7, 2021

Revised: March, 2, 2021

Accepted: March, 9, 2021